

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

BEZPEČÍ, KLID A RADOST

Obsah:

1. Identifikační údaje školní družiny
2. Charakteristika ŠD
3. Organizace a podmínky vzdělávání ve školní družině
  - a) podmínky přijímání dětí do školní družiny
  - b) poplatky
  - c) organizační řád
  - d) bezpečnost a ochrana zdraví
  - e) sociální podmínky
4. Cíle a formy vzdělávání ve školní družině
5. Obsah vzdělávání
  - a) člověk a jeho svět
  - b) umění a kultura
6. Autoevaluace
7. Celoroční plán a dílčí cíle ŠD
8. Závěr

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE :

Název školy: Tyršova základní škola a mateřská škola, Praha 5 – Jinonice,
U Tyršovy školy 1/430

Adresa školy: U Tyršovy školy 1/430, 158 00 Praha 5- Jinonice

Ředitel školy: Mgr. Soňa Hasenkopfová

Telefon : 235 510 235

Fax : 235 510 235

e-mail : info@tyrsova.cz

Web : www.tyrsova.cz

IZO : 102 385 483

IČO : 70107661

Školní družina :

Vychovatelky: Jaroslava Ptáčková (vedoucí vychovatelka)

Hana Blažka

Marta Hauserová

Tereza Hamplová

Dagmar Záhová

Telefon: 739 471 840

Zřizovatel: Městská část Praha 5

Adresa: nám. 14. října č.4, 150 22 Praha 5

Telefon: 234 378 111

257 000 111

Fax: 257 325 132

e-mail: posta@p5mepnet.cz

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY:

Kapacita školní družiny je 150 dětí, které jsou rozděleny do 5 oddělení.

Všechna oddělení jsou umístěna v novém (ekologickém) pavilonu školy a mají k dispozici prostory rozdělené na hernu a pracovnu. Všude je bezbariérový přístup.

Všechna oddělení školní družiny jsou vybavena audiovizuální technikou, hračkami, stavebnicemi, pracovními pomůckami a materiály pro různé pracovní techniky.

Školní družina se nachází v blízkosti nádherné přírody Prokopského údolí. Kromě této lokality využívá převážně k míčovým a zájmovým hrám i víceúčelové hřiště s umělým povrchem a prostornou zahradu. V případě potřeby mohou děti využívat WC v budově MŠ.

Vychovatelky, které se snaží vytvořit dětem příjemné a milé prostředí, mají odbornou kvalifikaci a účastní se různých seminářů a kurzů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Samozřejmostí je spolupráce se zákonnými zástupci.

3. ORGANIZACE A PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

a) podmínky pro přijímání:

Činnost školní družiny je určena převážně pro žáky prvního stupně ZŠ, přednostně pro děti z 1. – 3. ročníku. Poté se teprve přijímají děti starší, ze 4., resp. z 5. ročníku. Kapacitu školní družiny (150 dětí) přitom nelze v žádném případě překročit. Přednostně jsou přijímány děti plně zaměstnaných rodičů, a to v pořadí od nejmladších ročníků (děti plně zaměstnaných rodičů z 1. ročníku, poté z 2. ročníku atd.). Pokud kapacita školní družiny není po přijetí těchto dětí naplněna, přijímají se děti ostatní, a to opět v pořadí od nejmladších ročníků. Tyto děti se přijímají v tom pořadí, v jakém odevzdali zápisní lístek do ŠD (podle pořadníku). Pokud je dosaženo naplněnosti oddělení ŠD (30 dětí na 1 oddělení), je možné přijmout další děti jen v případě, že se během školního roku místa ve ŠD uvolní.

O zařazení dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

Při přihlašování dítěte do ŠD zákonný zástupce vyplní zápisní lístek. Na zadní straně tohoto zápisního lístku musí být označeno, jakým způsobem bude dítě ze ŠD odcházet (tj. zda bude odcházet ze ŠD samo, či v doprovodu konkrétní osoby). Každou změnu týkající se odchodu dítěte ze ŠD musí zákonný zástupce oznámit vychovatelkám písemně.

b) úhrada za zájmové vzdělávání ve ŠD:

Za zájmové vzdělávání ve školní družině musí zákonný zástupce uhradit stanovený měsíční poplatek. Vždy do konce kalendářního měsíce by měla být uhrazena platba na následující kalendářní měsíc, pokud ředitelka školy nedohodne se zákonným zástupcem dítěte jiný termín úhrady. Pokud není poplatek opakovaně uhrazen, může ředitelka školy rozhodnout o vyřazení dítěte ze školní družiny.

c) organizační řád ŠD

- přijaté děti jsou dle věku zařazeny do jednotlivých oddělení
- provoz:

RANNÍ PROVOZ : od 7:00 do 7:40
ODPOLEDNÍ PROVOZ: od 11:40 do 17:30

11:40 – 13:30 odpočinková činnost, hygiena, oběd
13:30 - 15:00 pracovní, zájmová a rekreační činnost
15:00 - 15:15 hygiena a svačina
15:15 - 16:00 příprava na vyučování, psaní domácích úkolů a didaktické hry
16:00 - 17:30 zájmová činnost dle zálib dětí.

- děti odchází domů do 13:30, pak až po 15. hodině
- v případě, že dítě nikdo nevyzvedne do doby ukončení provozu školní družiny, vychovatelka kontaktuje telefonicky zákonné zástupce
- v případě, že zákonní zástupci opakovaně a bez závažného důvodu nerespektují hodinu ukončení provozu ŠD, může ředitelka školy jejich dítě z docházky ve ŠD vyloučit
- vychovatelka informuje zákonné zástupce o všech důležitých záležitostech týkajících se školní družiny (změna provozu ŠD, provoz ŠD v době volna a prázdnin, akce ŠD, chování dětí...) písemně, a to zápisem do notýsku, či přímo osobním jednáním
- V době odpoledního provozu ŠD děti navštěvují zájmové kroužky organizované školou

Školní družina pořádá : 1krát ročně vánoční besídku
2 - 3krát ročně návštěvu divadla či přednášky
1krát ročně oslavu Dne dětí
1krát ročně spaní ve školní družině s programem
1 - 2krát ročně besedu či divadelní představení v ŠD
celoroční program, stejný pro všechna oddělení

d) bezpečnost a ochrana zdraví

- vychovatelky jsou pravidelně proškoleny v oblasti BOZ
- na začátku školního roku jsou děti seznámeny s pravidly bezpečného chování a jednání, před každými prázdninami, v případě potřeby i v průběhu roku jim jsou tato pravidla připomínána
- budova ŠD je zajištěna proti svévolnému odchodu dětí. Ve vstupních dveřích je nainstalován elektromagnetický zámek, který ovládá pouze vychovatelka. Tento zámek zabraňuje i vniknutí cizí osoby do budovy.
- dítě neopouští oddělení ŠD bez vědomí vychovatelky
- za dítě, které se nedostavilo do ŠD, vychovatelka neodpovídá.

- doba pobytu dítěte ve školní družině je zapsána v zápisním lístku a taktéž v docházkovém sešitě.
- děti se v ŠD řídí školním řádem, řádem školní družiny a pokyny vychovatelek. V případě, že dítě soustavně tyto řády porušuje a nedbá pokynů vychovatelek, může ředitelka školy rozhodnout o jeho vyloučení ze ŠD.
- při jakémkoliv úrazu dítěte ve ŠD je vychovatelka povinna poskytnout první pomoc, informovat rodiče o úrazu a zapsat ho do knihy úrazů
- o náhlé změně zdravotního stavu dítěte vychovatelka ihned informuje zákonné zástupce
- vychovatelka spolupracuje s výchovným poradcem a třídním učitelem
- pitný režim zajišťují ve školní družině vychovatelky

e) sociální podmínky

- všechny děti mají ve ŠD stejná práva i povinnosti vychovatelky
- mají ke všem dětem rovný přístup, nesmí žádné dítě zvýhodňovat nebo znevýhodňovat
- s dětmi komunikují a řeší různé problémy,
- snaží se vytvořit příjemné prostředí oboustranné důvěry, prostředí, ve kterém se děti budou cítit spokojeně a bezpečně,
- vedou děti k toleranci, ohleduplnosti, zdvořilosti a ochotě pomoci druhým,
- podporují děti v samostatné práci, ale zajišťují i to, aby se děti zapojovaly do práce skupinové
- snaží se včas rozpoznat první známky šikany a tento problém řešit s vedením školy a výchovným poradcem.

4. CÍLE A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

CÍLE: Cílem zájmového vzdělávání ve ŠD je učit, rozvíjet, vytvářet a předávat.

KOMPETENCE:

1. K UČENÍ:

- řešit problémy
- mít radost z učení
- mít radost ze hry
- hledat správná/nesprávná řešení, uplatnit vědomostí v životě
- povzbudit chuť k učení a zájem o nové poznatky
- rozvinout fantazii a nadání
- rozvinout vztahy mezi dětmi

2. K ŘEŠENÍ PROBLÉMU:

- uvědomit si problém
- vytvářet problém a snažit se ho řešit
- využít zkušeností k řešení problému
- dotáhnout všechny činnosti do konce, zhodnotit je
- ke každému problému stanovit nějaký závěr

3. KOMUNIKATIVNÍ:

- rozvinout schopnosti komunikovat a spolupracovat
- porozumět slovům, možnostem různého obsahu
- rozvinout slovní zásobu
- mluvit s dětmi
- popisovat činnosti

4. SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- uvědomit si zařazení do sociální skupiny
- poznat, že za své činy si každý zodpovídá sám
- vnímat své okolí, např. agresivitu a šikanu
- učit se ubránit a spolupracovat v týmu
- hledat společné řešení, tzv. kompromis

5. OBČANSKÁ A ČINNOSTNÍ

- naučit se plánovat a organizovat činnosti
- naučit se zodpovědnosti za svou práci
- uvědomit si práva a povinnosti
- uvědomit si zodpovědnost za životní prostředí a své zdraví

6. TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- vytvářet si návyky v oblasti trávení volného času
- naplnit volný čas (bez nudy)
- motivace k aktivnímu trávení volného času, které vyvolává pocit radosti

FORMY:

Školní družina naplňuje svoji funkci činnostmi, které na sebe vzájemně navazují.

a) PRAVIDELNÉ ČINNOSTI

Odpočinková činnost:

- úkolem je odstranit únavu vzniklou v souvislosti s vyučováním
- zařazuje se po obědě nebo ráno před vyučováním
- patří sem: stolní a společenské hry, kreslení, četba, poslech CD a klidové hry

Zájmová činnost:

- cílem je rozvoj osobnosti dítěte
- zařazuje se po odpočinkové činnosti
- patří sem: práce s různými materiály, výtvarná činnost a esteticko-výchovná činnost

Rekreační činnost:

- cílem je regenerace a aktivní odpočinek
- zařazuje se po zájmové činnosti
- patří sem: pohybové a míčové hry, sportovní a turistické prvky, vycházky

Příprava na vyučování:

- cílem je příprava na plnění školních povinností
- zařazuje se po svačině a rekreační činnosti
- patří sem: psaní domácích úkolů, didaktické a vzdělávací hry

b) PŘÍLEŽITOSTNÉ ČINNOSTI

Patří sem: besídky, návštěvy kina, divadla, přednášky, sportovní akce, oslavy významných dnů a konce školního roku, spaní ve školní družině

5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

a) ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Místo, kde žijeme:

- poznat cestu do školy, svoji třídu a školu
- znát název svého města, jeho historii a pamětihodnosti
- poznávat různé služby a instituce ve městě
- znát adresy, datum svého narození
- znát symboly ČR
- účastnit se vycházek do okolí
- pozorovat okolí a dění kolem sebe
- účastnit se tematických her a malování na zadané téma
- zapojit se do dopravní výchovy
- hrát didaktické hry
- zapojit se do besed
- podílet se na výzdobě a zkrášlování třídy
- starat se o zvířata a přírodu kolem sebe

Lidé kolem nás:

- znát pravidla vhodného chování mezi lidmi (úcta, tolerance...)
- osvojit si a dodržovat základy společenského chování
- vytvářet si kladný vztah k lidem ve svém okolí
- urovnávat a řešit konflikty mezi lidmi
- dodržovat pravidla stolování
- dokázat vyjádřit svůj názor
- hodnotit a sebehodnotit
- projevovat úctu k dospělým
- vyprávět o rodině a kamarádech
- umět pozdravit a poděkovat
- všímat si změn ve svém okolí, umět jména všech zaměstnanců školy
- získat základní znalosti v oblasti mediální výchovy

Lidé a čas:

- znát a přijmout režim školní družiny
- vhodně vyplnit volný čas

- navozovat pocit bezpečí
- vyprávět o tom, co bylo a bude
- účastnit se návštěv muzeí
- vyprávět o následcích spěchu (úrazy)
- vyprávět o denním režimu
- poznat šikanu a jak se jí bránit
- zajímat se o pohybové a zájmové aktivity ve svém okolí
- navazovat přátelství

Rozmanitost přírody:

- seznámit se s živou a neživou přírodou
- účastnit se tematických vycházek do okolí
- pobývat v přírodě a pozorovat její změny
- účastnit se didaktických her motivovaných přírodou
- pracovat s přírodními materiály
- kreslit a malovat přírodu a zvířata
- rozvíjet ekologické cítění
- vnímat rozmanitosti přírody
- poznávat přírodní chráněné památky
- zajímat se o to, jak se o přírodu starat

Člověk a jeho zdraví :

- vědět, jak poskytnout první pomoc a seznámit se s důležitými telefonními čísly (policie, hasiči, záchranka...)
- rozlišit rozdíl mezi úrazem a nemocí
- vědět, jak předcházet nemocem a úrazům
- účastnit se besedy červeného kříže
- vědět, jak má vypadat lékárníčka
- naučit se sebeovládání a samostatnosti
- účastnit se sportovních her
- besedovat o nebezpečnosti návykových látek
- dodržovat pitný režim
- vědět, proč chodíme k lékaři
- otužovat se, znát důvod
- besedovat o osobní hygieně
- dokázat pojmenovat orgány lidského těla a jejich funkci
- rozlišovat fáze lidského života

b) **KULTURA A UMĚNÍ**

Snažíme se rozvíjet smyslové vnímání dětí, fantazii, estetické cítění a mezilidské vztahy

- zpíváme a hrajeme na hudební nástroje
- posloucháme CD s různou tematikou
- navštěvujeme kina, divadla, výstavy...
- pořádáme koncerty dětí, které navštěvují hudební kroužek
- pořádáme divadelní představení v ŠD
- rozvíjíme tvůrčí uměleckou činnost
- organizujeme výstavy výtvarných prací našich dětí

6. AUTOEVALUACE

Cílem autoevaluace je hodnocení, ověřování a zlepšování kvality činností ve školní družině.

VNITŘNÍ evaluace:

- sebehodnocení vychovatelek
- hodnocení práce ŠD
- hodnocení klimatu v ŠD
- hodnocení výchovné práce vedením školy
- hodnocení vzájemné spolupráce s třídními učiteli
- hodnocení vzájemné spolupráce mezi vychovatelkami

VNĚJŠÍ evaluace:

- zpětná vazba: rodič - dítě
- zpětná vazba: rodič - vychovatelka
- hodnocení České školní inspekce
- hodnocení veřejnosti

TECHNIKY evaluace:

- každoroční písemné hodnocení – vlastní práce školní družiny
- pozorování dětí a rozhovory s nimi
- zpětná vazba - bezprostřední reakce dětí
- zpětná vazba - zájem rodičů o školní družinu
- vystupování na pedagogických a provozních poradách
- prezentace školní družiny
- testování dětí, jak si poradí se zadaným úkolem
- vnímání emocionálních projevů dětí

7. CELOROČNÍ PLÁN A DÍLČÍ CÍLE

šk. r. 2018/2019

KDO SI HRAJE, PRÝ NEZLOBÍ

Září: My se máme rádi, my jsme kamarádi

Říjen: Necháme se pobavit pohádkou

Listopad: Hrajeme si každý den

Prosinec: Těšíme se na Vánoce

Leden: Ukážeme kamarádům, co umíme

Únor: Budeme se bavit

Březen: Probudíme jaro

Duben: Sportujeme a budeme fit

Květen: Překvapíme rodiče

Červen: Loučíme se se školním rokem

ZÁŘÍ

„My se máme rádi, my jsme kamarádi“

*Zábavu a legraci má každý rád,
kdo se umí smát, je náš kamarád.*

Cíl: Upevňovat dobré vztahy mezi dětmi

Činnosti:

- seznámení s řádem školní družiny
- poznávání okolí školy a školní družiny
- opakování základů hygieny, stolování a režim školní jídelny
- čtení a vyprávění o kamarádství a přátelství
- vzpomínky na prázdniny – výtvarná činnost
- seznamovací hry a soutěže na upevnění vzájemných vztahů
- moje tělo – výtvarné a pracovní činnosti
- kreslení kamaráda

Hlavní úkol: Zábavné odpoledne, kde se seznámíme s prvňáčky

ŘÍJEN

„Necháme se pobavit pohádkou“

*Povím vám, povím pohádku,
ještě však nevím kterou.
Pokud budete poslouchat,
uslyšíte ji celou.*

Cíl: Uplatnit vlastní nápady a rozvíjet pohotové a souvislé vyjadřování

Činnosti:

- čtení v rámci projektu Celé Česko čte dětem
- kreslení oblíbené pohádky a hádání, o kterou pohádku se jedná
- pohádkový kvíz (odpovídání na pohádkové otázky)
- vymýšlení vlastní pohádky (ve dvojicích, skupinách)
- společné zpívání písniček z pohádek
- dramatické hry
- povídání o tom, jaké knihy čteme a jak o ně pečujeme

Hlavní úkol: Divadlo

LISTOPAD

„Hrajeme si každý den.“

*Hrát si téměř celý den,
to je dětí velký sen.*

Cíl: Rozvíjet hravost, spolupracovat a soutěžit

Činnosti:

- malování na chodník
- poznávání stromů a keřů
- vycházka do přírody se sběrem přírodnin
- tvoření z přírodnin – výtvarná činnost
- turnaj v oddělení – např. v piškvorkách, pexesu
- zorganizování hry dětmi pro ostatní děti
- pětiboj družstev – skok z místa, běh s kolíkem, hod na cíl, hod do dálky, chůze pozadu
- skládání rozstříhaných obrázků

Hlavní úkol: Zábavné odpoledne

PROSINEC

„Těšíme se na Vánoce“

*Děti se těší na vánoční svátky,
až budou pod stromečkem rozbalovat dárky.*

Cíl: Získávat dovednosti a praktické zkušenosti

Činnosti:

- výroba dárků pod stromeček
- vánoční posezení
- povídání a čtení o vánočních tradicích a o adventu
- výroba vánočních ozdob a přání
- zpívání koled
- sbírka pro zvířátka – ovoce, ořechy
- krmení ptáčků v krmítkách
- vánoční řetěz z proužků barevného papíru
- vyprávění o tom, jak doma slavíme Vánoce

Hlavní úkol: Vánoční posezení

LEDEN

„Ukážeme kamarádům, co umíme“

*To co umím, co mě baví,
předvedu ti rád,
kamarádi, pojd'te ke mně,
budeme si hrát.*

Cíl: Rozvíjet dětskou aktivitu, iniciativu a myšlení

Činnosti:

- zorganizování aktivity (výtvarné, pohybové, hudební) dětmi
- pantomima – oblíbené aktivity
- stavba sněhuláka
- zimní olympiáda
- opičí hry – závody v obratnosti
- povídání o zimních sportech, které nás baví a které nám jdou nejlépe

Hlavní úkol: Družina má talent

ÚNOR

„Budeme se bavit“

*Malé dětské bytosti,
mají spoustu starostí,
jak prožít všichni společně
dny zábavy a radosti.*

Cíl: Vést děti k dodržování pravidel při hrách a soutěžích

Činnosti:

- výroba karnevalových masek – různé výtvarné techniky
- hádanky – Hádej, hádej, hadači
- tvorba vlastní vymyšlené nadpřirozené postavy
- soutěž o nejlepší vtip
- šoumen třídy – děti baví své spolužáky
- sedmilháři – soutěž vypravěčů
- vytváření reklamy k libovolnému výrobku

Hlavní úkol: Karneval

BŘEZEN

„Probudíme jaro“

*Myslely si děti, že je to sen,
když přišel první jarní den.*

Cíl: Rozšiřovat znalosti a vědomosti o přírodě

Činnosti:

- vycházky do jarní přírody
- příroda léčí – povídání a beseda na toto téma
- třídění odpadu – pojem recyklace a její význam
- znaky jara a první jarní rostliny
- výrobky z recyklovatelného odpadu – plasty, sklo, papír
- ekologie – přednáška či povídání na toto téma
- pozorování a vnímání věcí kolem sebe
- přírodovědná soutěž – co víme o zvířatech a rostlinách

Hlavní úkol: Úklid okolí školy

DUBEN

„Sportujeme a budeme fit“

*Každé ráno běhám, cvičím,
nuda, ta nás jenom ničí.*

Cíl: Rozvíjet a udržovat tělesnou zdatnost, obratnost a vytrvalost

Činnosti:

- sportovní odpoledne – hřiště nebo tělocvična
- tělo v pohybu – soutěže (švihadla, míče, létací talíře...)
- ve zdravém těle zdravý duch – péče o naše tělo (zdraví, hygiena)
- bezpečnost – např. na silnici, na chodníku, v přírodě
- poznávání sebe a svých kamarádů, vlastností, dovedností
- překonávání sama sebe – snaha něco dokázat, zlepšit se

Hlavní úkol: Sportovní odpoledne

KVĚTEN

„Překvapíme rodiče“

*Něco pěkně nacvičíme,
rodiče tím potěšíme.
My se rádi předvedeme,
zazpíváme, tancujeme.*

Cíl: Rozvíjet hudební sluch, procvičovat paměť a uplatnit vlastní nápady

Činnosti:

- malba rozkvetlého stromu – různé výtvarné techniky
- hraní v přírodě – povídání o bezpečnosti a pravidlech pobytu v přírodě
- výroba tulipánu
- čichová soutěž – poznáš podle vůně různé rostliny?
- hrátky s barvami – poznávání barev (teplé, studené) a jejich kombinování
- vypěstování vlastní rostlinky
- nácvik představení pro rodiče – pohybové, dramatické, pěvecké, taneční aktivity

Hlavní úkol: Vystoupení pro rodiče

ČERVEN

„Rozloučíme se se školním rokem“

*Zábava a legrace,
to je prostě senzace.*

Cíl: Formovat základy kolektivních vztahů

Činnosti:

- malba na téma „těšíme se na prázdniny“
- výroba akvária ze sklenice
- Kimovy hry – procvičování paměti
- pantomima – co všechno lze dělat o prázdninách
- povídání o bezpečném chování – na horách, u moře, u vody, na kole...
- základy zdravotní péče – jak si poradit při zranění

Hlavní úkol: Spaní ve družině

8. ZÁVĚR

Cílem naší školní družiny je vidět děti veselé a šťastné. Snažíme se využít znalostí a zkušeností, které děti naučili jejich rodiče, učitelé a vychovatelé. Všechny tyto zkušenosti a znalosti zároveň také rozvíjíme. Každý krůček k úspěchu odměníme pochvalou či malým dárkem. Jsme dětem vždy nablízku, vnímáme jejich gesta, mimiku, ale i trápení. Nasloucháme jim, rozmlouváme s nimi, podporujeme je a v případě nějakého problému se snažíme najít společné řešení.